

M.P.2014.445 z dnia 2014.06.09

UCHWAŁA Nr 76 RADY MINISTRÓW

z dnia 29 kwietnia 2014 r.

w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

- § 1. Ustanawia się Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Traci moc uchwała nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIK KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014 -2020

WARSZAWA 2014 Spis treści Wstęp

- I. Cele Programu
- II. Założenia Programu
- III. Adresaci Programu
- IV. Realizatorzy Programu
- V. Akty prawa krajowego oraz programy wieloletnie
- VI. Obszary, kierunki i działania Programu
- 1. Profilaktyka i edukacja społeczna

1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

1.3. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w mediach

1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy

2.2. Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

4.3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.4. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

VII. Przewidywane skutki finansowe

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu

IX. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Załączniki do Programu:

Załącznik do uchwały nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.

1. Załącznik nr 1 - Harmonogram działań Programu - obszary, kierunki i rodzaje działań, wskaźniki, podmioty odpowiedzialne, terminy realizacji.
2. Załącznik nr 2 - Nakłady budżetu państwa w latach 2014-2020 w związku z uchwaleniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Załącznik nr 3 - Wzór do rocznego Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków.

Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety, a w dalszej kolejności

kategorii osób, których płeć nie jest uwzględniona: małoletni, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami. Bardzo często ofiarami przemocy w rodzinie są też dzieci - świadkowie.

1. Diagnoza sytuacji

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Nadal w wielu środowiskach to zjawisko znajduje odzwierciedlenie w obyczajach - społecznej akceptacji bicia, stosowania kar cielesnych, w przekonaniach związanych z rolą mężczyzny w rodzinie (rola "pana i władcy").

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma również dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najlepszym i najbardziej skutecznym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie/nadużywanie alkoholu. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

Pierwsze badania przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w 2007 r. dotyczące diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wskazywały, że przemoc w rodzinie doświadczył więcej niż co trzeci Polak (36%). Kolejne badania planowane do przeprowadzenia pod koniec 2013 r. będą miały charakter porównawczy i dzięki nim uzyskamy informację na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni obowiązywania Programu.

Na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w grudniu 2012 r. zostały przeprowadzone badania w ramach projektu badawczego zatytułowanego "Diagnoza dotycząca realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) wykonywanych przez zespoły interdyscyplinarne/grupy robocze, a także realizacji procedury "Niebieskie Karty" w oparciu o rozporządzenie z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245)". Projekt ten został opracowany i wykonany przez Instytut Badania Rynku i Opinii Publicznej Millward Brown SMG/KRC na zamówienie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Wg raportu z badań wynika, że 62% osób dotkniętych przemocą w rodzinie, których sytuacją zajmował się zespół interdyscyplinarny i grupy robocze w 2012 r. w ramach realizacji procedury "Niebieskie Karty", stanowiły wyłącznie kobiety.

Większość badanych zespołów interdyscyplinarnych funkcjonuje w gminach wiejskich

(63%), jedna czwarta (24%) - w gminach miejsko-wiejskich, a nieco ponad jedna dziesiąta (13%) - w gminach miejskich.

Rozkład liczby zespołów ze względu na województwo w badanej próbie jest zbliżony do rozkładu liczby gmin w Polsce. Najwięcej badanych zespołów interdyscyplinarnych było z województwa mazowieckiego (14%), lubelskiego i wielkopolskiego (po 9%) - czyli województw o największej liczbie gmin w Polsce.

W ramach badań uzyskano informacje dotyczące 1666 zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (z 65% gmin w Polsce) powołanych w ramach znowelizowanej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.). Większość z nich funkcjonuje w gminach wiejskich (63%), jedna czwarta w gminach miejsko-wiejskich (24%), a pozostałe w gminach miejskich (13%). Rozkład liczby badanych zespołów ze względu na województwo jest analogiczny do rozkładu liczby gmin w Polsce w podziale na województwa.

W skład badanych zespołów interdyscyplinarnych wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (100%), Policji (100%), gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (100%), oświaty (99%) i ochrony zdrowia (94%). W skład zdecydowanej większości zespołów wchodzi także kuratorzy sądowi (88%), w skład połowy (48%) - przedstawiciele organizacji pozarządowych, a przedstawiciele Prokuratury w skład 16% badanych zespołów. W większości przypadków porozumienia o współpracy z instytucjami zostały zawarte przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Wśród członków 25% badanych zespołów są także przedstawiciele innych instytucji.

W 2012 r. procedurę "Niebieskie Karty" realizowało 96% badanych zespołów interdyscyplinarnych.

W 2012 r. w przypadku badanych zespołów procedurę "Niebieskie Karty" wszczynali najczęściej policjanci (94%) i pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (67%), wypełniali formularz "Niebieska Karta - A" i przekazywali go następnie przewodniczącemu zespołu. To także do przedstawicieli tych instytucji najczęściej trafiają, zdaniem respondentów, zgłoszenia o przemocy w rodzinie. Rzadziej wskazywano przedstawicieli innych uprawnionych instytucji jako przekazujących zespołowi interdyscyplinarnemu w 2012 r. formularze "Niebieska Karta - A" i tym samym uruchamiających procedurę "Niebieskie Karty" (przedstawiciele oświaty - 25%, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - 13%, ochrony zdrowia - 10%). Do nich zdaniem respondentów rzadziej także trafiają zgłoszenia dotyczące przemocy w rodzinie.

Jak wynika z analiz przeprowadzonych w ramach prezentowanych badań, zdecydowana większość badanych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie wywiązuje się z nałożonych na nie obowiązków i zadań związanych z funkcjonowaniem zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz realizacji procedury "Niebieskie Karty". Przedstawiciele zespołów interdyscyplinarnych uczestniczący w badaniu ocenili funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych jako skuteczny sposób przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zalety pracy interdyscyplinarnej - kompleksowość oraz zwiększenie efektywności i

skuteczności działań - są potwierdzane opiniami uczestników badań. Jako najważniejsze pozytywne rezultaty pracy interdyscyplinarnej wskazano kompleksowe, wieloaspektowe udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, lepszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a przez to zwiększenie ich skuteczności oraz możliwość wzajemnego uczenia się, dzielenia wiedzą i doświadczeniami. Sprawne współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia służb i instytucji - zarówno na poziomie strategicznym, jak i indywidualnych przypadków rodzin.

Po kilku latach funkcjonowania Programu widać wyraźnie, że decyzja dotycząca opracowania tego dokumentu, a przede wszystkim ustawowych uregulowań prawnych w tym zakresie, była trafna i potrzebna.

Usystematyzowanie działań, wskazanie odpowiedzialności dla poszczególnych szczebli administracji publicznej, z jednej strony, powoduje wzrost odpowiedzialności, a z drugiej strony, daje możliwość dokonywania oceny i lepszej kontroli.

W dalszym ciągu należy kontynuować intensywne działania wynikające z obowiązków nałożonych przez Krajowy Program na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jednocześnie wsłuchiwać się w debatę publiczną oraz opinie specjalistów pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi i stosującymi przemoc w rodzinie.

Realizowane działania w ramach Programu mają duże znaczenie przy kreowaniu przyszłych priorytetów w walce ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Jednym z kluczowych osiągnięć, które dotychczas udało się zrealizować zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym, jest podejmowanie współpracy oraz branie odpowiedzialności za tę problematykę przez różne resorty zaangażowane w realizację Programu, ale również przez służby pracujące w środowiskach lokalnych.

Wprowadzenie tego typu rozwiązań daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań oraz stworzenia optymalnych rozwiązań w zakresie walki ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Realizowane działania w ramach Programu w sposób znaczący wpłynęły na zmianę świadomości społecznej. Ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

2. Zgodność Programu z krajowymi i międzynarodowymi dokumentami strategicznymi

Problem przemocy w rodzinie został dostrzeżony i zdiagnozowany także w innych państwach na całym świecie, czego wyrazem są podejmowane działania organizacji międzynarodowych, w tym m.in. Organizacji Narodów Zjednoczonych czy też Rady Europy, w celu ograniczenia tego zjawiska.

W szczególności należy tu wskazać na akty prawa międzynarodowego, zmierzające do przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci oraz przemocy w rodzinie, w tym m.in.:

Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ):

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 roku,

- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,

- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ - Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 roku,

Rady Europy:

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 roku,

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 roku,

- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie,

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy Rec. (2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z 30 kwietnia 2002 roku,

- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej,

Unii Europejskiej:

- Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 57),

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) (Dz. Urz. UE L 338 z 21.12.2011, s. 2),

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, s. 1),

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, s. 1),

- Program sztokholmski przyjęty w dniach 10-11 grudnia 2009 r.

Rzeczpospolita Polska, mając na uwadze doświadczenia międzynarodowe, także podjęła działania legislacyjne w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czego wyrazem było uchwalenie w dniu 29 lipca 2005 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą".

Ustawa nałożyła na Radę Ministrów obowiązek przyjęcia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwanego dalej "Programem", w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dotychczas obowiązujący Program określał szczegółowe działania w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Program został przyjęty uchwałą nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r. na lata 2006-2016, a następnie został wdrożony i realizowany przez organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego.

W dniu 1 sierpnia 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 842), która wprowadziła wiele nowych uregulowań dotyczących zarówno usprawnienia istniejących, jak i nowych instytucji prawnych.

Konieczność opracowania nowego dokumentu, jakim jest Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, została zawarta w art. 10 ust. 1 znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zapisy ustawowe, wymagają uszczegółowienia i wprowadzenia systematyczności realizowanych działań. Nowy dokument jest dopełnieniem przepisów ustawy i usystematyzowaniem priorytetów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto opracowanie nowego Programu jest uwarunkowane koniecznością przestrzegania techniki legislacyjnej.

Preambuła do znowelizowanej ustawy podkreśla, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Przepisy ustawy rozszerzyły zakres działań, które mają zostać określone szczegółowo w Programie, w postaci podnoszenia świadomości społecznej na temat promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, a także upowszechnienia informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie, w celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W projekcie Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 w celu szczegółowym nr 3 "Poprawa sytuacji i grup zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy" jednym z kierunków interwencji jest "Wsparcie dla osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie".

Zarówno w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju - Polska 2030, jak i w strategii średniookresowej, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, w kierunkach interwencji znajdują się działania dotyczące zapewnienia jak najlepszej adresowalności świadczeń oraz dotyczące podejmowania działań na rzecz profilaktyki rodziny, które to działania mają być skierowane do rodzin z różnymi dysfunkcjami, w tym zagrożonymi lub dotkniętymi przemocą w rodzinie.

Opracowany Program zawiera odniesienia do celów zawartych w dokumencie programowym UE EUROPA 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Jednym z celów nadrzędnych Strategii jest

zmniejszenie ubóstwa społecznego poprzez zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

W związku z powyższym należy podjąć skuteczne działania mające na celu przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, w tym również przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zjawisko przemocy w rodzinie może bowiem bezpośrednio lub pośrednio wpływać na zwiększenie odsetka osób wykluczonych społecznie lub żyjących w ubóstwie.

W ramach realizacji Programu osoby doświadczające przemocy w rodzinie będą miały możliwość skorzystać z kompleksowej pomocy przeciwdziałającej marginalizacji społecznej, umożliwiającej powrót do aktywności społecznej i zawodowej.

W związku z powyższym opracowano nowy Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z rozszerzonym horyzontem czasowym, do 2020 roku, uwzględniający nowe zadania i instytucje prawne, wprowadzone wspomnianą powyżej ustawą.

Jednocześnie, przeprowadzono analizę dotychczasowych uregulowań zawartych w Programie, mając na względzie nabyte doświadczenia w ich realizacji. W wyniku tej analizy, część działań zostało zmienionych, część rozszerzonych na nowe obszary, zwłaszcza w zakresie współpracy służb realizujących zadania określone ustawą, a część usuniętych, ze względu na ich małą przydatność.

W związku z tym, zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy, a także upowszechnienia informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Metody i narzędzia realizacji celów Programu będą miały zastosowanie w skali całego kraju. Program ma charakter uniwersalny z uwzględnieniem priorytetów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program powstał w wyniku prac Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy ministrze właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Pełnomocnikiem Rządu do spraw Równego Traktowania, Prokuraturą Generalną, a także organizacjami pozarządowymi.

W rozdziale pierwszym określono cel główny oraz cele szczegółowe Programu. W rozdziale drugim dokładnie sprecyzowano założenia Programu. W rozdziale trzecim zaś wymieniono adresatów Programu, a w rozdziale czwartym określono jego realizatorów. W rozdziale piątym wskazano na akty prawne oraz plany wieloletnie, do których odnosi się Program. W rozdziale szóstym wskazano i opisano obszary, kierunki oraz działania Programu.

W Programie określono też skutki finansowe realizacji poszczególnych zadań oraz wskazano

źródła finansowania działań w kolejnych latach realizacji oraz zasady sprawozdawczości ze zrealizowanych zadań.

Program ma wieloletnią perspektywę, gdyż zawarte w nim cele i obszary działań nakładają obowiązek na wszystkie szczeble administracji publicznej realizacji długofalowych zadań w celu zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wszystkich służb, a także zmiany świadomości społecznej.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Treści zawarte w Programie mają elastyczny charakter, dzięki temu możliwe będzie realizowanie nowatorskich lokalnych programów dostosowanych do specyfiki potrzeb występujących na danym terenie.

I.

Cele Programu

Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Wskaźnik ogólny:

mierzący stopień realizacji celu głównego Programu wyrażony będzie odsetkiem procentowym osób, które doznały przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej w rodzinie na obszarze Polski oszacowany na podstawie przeprowadzonej co dwa lata diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.

II.

Założenia Programu

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe

obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

I. Profilaktyka i edukacja społeczna:

obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

II. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych).

III. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:

obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.

IV. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, pomaganie osobom dotkniętym przemocą, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

III.

Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- 1) ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) świadków przemocy w rodzinie;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

IV.

Realizatorzy Programu

Realizatorami ustawy, a także Programu, są:

- organy administracji rządowej, przy wsparciu państwowych jednostek organizacyjnych realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi, a także Prokuratura oraz sądy powszechne;
- jednostki samorządu terytorialnego, przy współpracy podmiotów lub organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych.

Program na szczeblu centralnym jest realizowany przez Krajowego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w randze sekretarza lub podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym tego ministra, któremu przepisami ustawy nałożono obowiązek kierowania Zespołem Monitorującym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Na szczeblach wojewódzkich realizatorami Programu są wyznaczeni przez wojewodów Wojewódzcy Koordynatorzy Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) Rada Ministrów do dnia 30 września każdego roku zobowiązana została do składania Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej sprawozdania z realizacji Programu.

V.

Akty prawa krajowego oraz programy wieloletnie

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.),

- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596, z późn. zm.).

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- Rządowym Programem Ograniczania Przeszeczności i Aspołecznych Zachowań "Razem Bezpieczniej" 2007-2015;
- Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015;
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii 2011-2016;
- Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

VI.

Obszary, kierunki i działania Programu

Obszar:1. Profilaktyka i edukacja społeczna Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

1.1.1. Prowadzenie badań, ekspertyz oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w ramach zlecenia zadania wskazanemu podmiotowi (ośrodki badania opinii publicznej, ośrodki naukowe).

Wskaźniki:

- corocznie opracowany raport dotyczący diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, powiatowy, wojewódzki.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych diagnoz.

Termin realizacji: 2014-2020.

1.1.3. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa (art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: wojewodowie za pośrednictwem Wojewódzkich Koordynatorów Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wskaźniki:

- corocznie opracowany raport dotyczący monitorowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie województwa.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Rodzaje działań:

1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie,

- opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich

społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,

- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,

- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc

Realizatorzy zadania:

a) ministrowie właściwi do spraw: zabezpieczenia społecznego, zagranicznych, a także Minister Sprawiedliwości, Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania, w tym w ramach zlecenia zadania wskazanemu podmiotowi, we współpracy z mediami, a także organizacjami pozarządowymi, oraz przy współpracy ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, a także Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,

b) jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, powiatowy, wojewódzki, we współpracy z mediami oraz organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych.

Termin realizacji: 2014-2020.

1.2.2. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich (art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy i gminny we współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw,

- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

1.3. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w mediach

Rodzaje działań:

1.3.1. Promowanie w środkach masowego przekazu programów skierowanych do dzieci i młodzieży pozbawionych treści przemocowych

Realizatorzy zadania: Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Wskaźniki:

- liczba programów dla dzieci i młodzieży, w których nie występuje przemoc,
- liczba programów w środkach masowego przekazu promujących pozbawione treści przemocowych programy kierowane do dzieci i młodzieży.

Termin realizacji: 2014-2020.

1.3.2. Ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie w środkach masowego przekazu

Realizatorzy zadania: Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Wskaźniki:

- liczba wystąpień Przewodniczącego do nadawców wzywających do zaniechania naruszenia prawa,
- liczba wszczętych postępowań na skutek wystąpień i skarg składanych do KRRiT dotyczących emisji w mediach programów zawierających treści przemocowe.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Rodzaje działań:

1.4.1. Opracowanie programów osłonowych oraz edukacyjnych i prowadzenie działań, dotyczących zapobiegania przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub z niepełnosprawnościami.

Realizatorzy zadania: ministrowie właściwi do spraw: zabezpieczenia społecznego, oświaty i wychowania.

Wskaźniki:

- liczba programów osłonowych oraz edukacyjnych,
- liczba osób, w stosunku do których prowadzono działania.

Termin realizacji: 2014-2020.

1.4.2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych programów,
- liczba zrealizowanych programów,
- liczba uczestników programów.

Termin realizacji: 2014-2020.

1.4.3. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, Ministerstwo Zdrowia.

Wskaźniki:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba programów,
- liczba osób, którym udzielono porady,
- liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Rodzaje działań:

1.5.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba uchylonych przez wojewodę uchwał w sprawie przyjęcia gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

1.5.2. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i realizowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

- liczba uchylonych przez wojewodę uchwał w sprawie przyjęcia powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

1.5.3. Opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 6 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: samorząd województwa.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i realizowanych wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz opracowanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

- liczba uchylonych przez wojewodę uchwał w sprawie przyjęcia wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

Obszar:

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunki działań:

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy

Rodzaje działań:

2.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny.

Wskaźniki:

- liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych,
- liczba utworzonych grup roboczych,
- liczba posiedzeń grup,

- liczba osób objętych pomocą grup roboczych,
- liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.1.2. Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, wojewodowie.

Wskaźniki:

- a) corocznie aktualizowane na stronach internetowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej bazy teleadresowe podmiotów realizujących zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) corocznie aktualizowane na stronach internetowych wojewodów bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- c) corocznie aktualizowanie rejestru placówek zapewniających miejsca noclegowe oraz rejestru specjalistycznego poradnictwa.

Termin realizacji:

- punkty a) i b) - zewidencjonowanie: 2014-2015,
- punkty a) i b) - aktualizacja: 2014-2020,
- punkt c): 2014-2020.

2.1.3. Przesyłanie zaktualizowanych baz danych z danego województwa, o których mowa w pkt 2.1.2., prezesowi sądu apelacyjnego, prokuratorowi apelacyjnemu, komendantowi wojewódzkiemu Policji, kuratorowi oświaty oraz organom samorządu terytorialnego do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku

Realizatorzy zadania: wojewodowie.

Wskaźniki:

- liczba przekazanych ww. podmiotom aktualnych baz danych w wersji elektronicznej.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.1.4. Upowszechnienie baz danych, przez podmioty, o których mowa w pkt 2.1.3., w podległych im pionach organizacyjnych

Realizatorzy zadania: prezesi sądów apelacyjnych, prokuratorzy apelacyjni, komendanci wojewódzcy Policji, kuratorzy oświaty.

Wskaźniki:

- liczba przekazanych ww. podmiotom aktualnych baz danych w wersji papierowej i elektronicznej.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.1.5. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym:

- punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodków interwencji kryzysowej, innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- zakres i rodzaj świadczonych usług przez ww. placówki,
- liczba osób korzystających z oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.1.6. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie, jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy, we współpracy z podmiotami lub organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba zleczanych lub wspólnie realizowanych projektów.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

2.2. Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Rodzaje działań:

2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in.

pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, powiatowy i wojewódzki we współpracy z mediami o zasięgu regionalnym oraz organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych,
- liczba lokalnych kampanii społecznych.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.2.2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób uczestniczących w zajęciach.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaje działań:

2.3.1. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego

Realizatorzy zadania: instytucje państwowe, samorządowe przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi.

Realizowanie wskazanych zadań odbywać się będzie przez pracowników socjalnych w razie potrzeby całodobowo.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.3.2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba gminnych ośrodków wsparcia,
- liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia,
- liczba powiatowych ośrodków wsparcia,
- liczba miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia,
- liczba ośrodków interwencji kryzysowej,
- liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.3.3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie całodobowych miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.3.4. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do ogólnopolskich całodobowych telefonów zaufania, interwencyjnych (dotyczących zgłoszeń alarmowych o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia nagłego zagrożenia życia, zdrowia, środowiska, mienia oraz zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego, przekazana na numery alarmowe obsługiwane w centrum powiadamiania ratunkowego, z zewnętrznych systemów monitoringu albo przy wykorzystaniu innych środków komunikacji, które umożliwiają niezwłoczne przekazanie tej informacji do centrum powiadamiania ratunkowego) lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz utworzenie całodobowej bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie i ze względu na płeć

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zdrowia przy wsparciu Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, minister właściwy do spraw wewnętrznych, minister właściwy do spraw administracji publicznej, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba ogólnopolskich telefonów zaufania,
- czas dostępności telefonu,
- liczba rozmów i interwencji.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.3.5. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, powiatowy i wojewódzki; organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba lokalnych telefonów zaufania,
- czas dostępności telefonu,
- liczba rozmów i interwencji.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.3.6. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, minister właściwy do spraw wewnętrznych, sądy powszechne, Komenda Główna Policji, jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba przyjaznych pokoi przesłuchań,
- liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznych pokojach przesłuchań.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.3.7. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.3.8. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy

przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba uczestniczących w programie terapeutycznym osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,
- liczba grup terapeutycznych,
- liczba grup wsparcia.

Termin realizacji: 2014-2020.

2.3.9. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych uregulowań prawnych (przepisów prawa miejscowego, regulaminów, etc.) umożliwiających pomoc osobom dotkniętym przemocą w uzyskaniu mieszkania,
- liczba mieszkań socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w pierwszej kolejności.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych

Rodzaje działań:

2.4.1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie, jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy.

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty" z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc w rodzinie ustała,
- liczba corocznych raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

Obszar:

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działań:

3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi

Rodzaje działań:

3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- a) corocznie aktualizowane na stronach internetowych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej bazy teleadresowe podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- b) corocznie aktualizowane na stronach internetowych powiatów bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- c) liczba informatorów opracowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań w szczególności korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Termin realizacji:

- punkty a) i b) - zewidencjonowanie: 2014-2015,
- punkty a) i b) - aktualizacja: 2014-2020,
- punkt c): 2014-2020.

3.1.2. Przesyłanie zaktualizowanych informatorów z danego powiatu, o których mowa w pkt 3.1.1., właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy.

Wskaźniki:

- przekazanie ww. podmiotom aktualnego informatora w wersji elektronicznej.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.1.3. Rozpowszechnienie informatorów, przez podmioty, o których mowa w pkt 3.1.2., w podległych im pionach organizacyjnych

Realizatorzy zadania: prezesi sądów rejonowych, prokuratorzy rejonowi, komendanci powiatowi/miejscy Policji, organy samorządu terytorialnego - szczebel gminny.

Wskaźniki:

- liczba przekazanych ww. podmiotom aktualnych informatorów w wersji papierowej i elektronicznej,
- umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów do dnia 15 sierpnia każdego kolejnego roku.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty

Realizatorzy zadania: przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, zespoły interdyscyplinarne/grupy robocze, jednostki organizacyjne Policji, jednostki oświaty podległe Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - A" przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty",
- liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie,
- liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowanych działań,
- liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty", na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- liczba wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie,
- liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.2.2. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą poprzez:

- zatrzymywanie osób stosujących przemoc w rodzinie,
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą w

rodzinie, a także nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, ewentualnie tymczasowego aresztowania,

- występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, zakazie przebywania w określonych miejscach, opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, jednostki organizacyjne Policji, jednostki prokuratury, zespoły kuratorskiej służby sądowej.

Wskaźniki:

- liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie,
- liczba zastosowanych ww. środków zapobiegawczych,
- liczba złożonych wniosków do sądu o zastosowanie ww. środków zapobiegawczych,
- liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, do sądu w przedmiocie zastosowania ww. środków karnych lub probacyjnych,
- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego,
- liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.2.3. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych, w szczególności:

- w zakresie prawa karnego, w odniesieniu do kar, środków karnych, probacyjnych i innych oddziaływań, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,**
- w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego w przedmiocie władzy rodzicielskiej,**
- w zakresie prawa cywilnego w przedmiocie nakazu opuszczenia przez osobę stosującą przemoc w rodzinie lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, a także eksmisji**

Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, sądy powszechne. Wskaźniki:

- liczba osób oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie: osądzonych, skazanych, uniewinnionych, wobec których warunkowo umorzono postępowanie karne oraz wobec których umorzono postępowanie karne,
- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których orzeczono kary grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności,
- liczba orzeczonych środków karnych i probacyjnych,
- liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie,
- liczba orzeczeń dotyczących nakazania opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą,

- liczba eksmisji z uwagi na przemoc w rodzinie,
- liczba złożonych do sądu cywilnego wniosków o zobowiązanie wspólnie zamieszkującego mieszkanie członka rodziny do opuszczenia mieszkania i liczba orzeczeń zobowiązujących ww. członka rodziny do opuszczenia mieszkania.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.2.4. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zespoły kuratorskiej służby sądowej, jednostki prokuratury, jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Wskaźniki:

- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.),
- liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy w rodzinie,
- liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez konsultantów telefonu interwencyjno-informacyjnego prowadzonego przez PARPA o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Rodzaje działań:

3.3.1. Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (art. 6 ust. 6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: samorząd województwa.

Wskaźniki:

- liczba ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2016.

3.3.2. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych (art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy oraz Centralny Zarząd Służby Więziennej z możliwością współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.3.3. Zwiększanie udziału osób skazanych przez sąd za przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych poprzez wzrost liczby wniosków kierowanych do sądu w tym przedmiocie

Realizatorzy zadania: jednostki organizacyjne prokuratury, kuratorska służba sądowa, Centralny Zarząd Służby Więziennej.

Wskaźniki:

- liczba wniosków prokuratora, w tym z art. 335 § 1 kpk o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,

- liczba wniosków prokuratora o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego,

- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego,

- liczba wniosków dyrektorów zakładów karnych do sądu penitencjarnego o nałożenie obowiązku uczestnictwa skazanego w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych po odbyciu kary, w przypadku udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia, jeżeli skazany nie został objęty takim programem w trakcie pobytu w zakładzie karnym.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.3.4. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wykonania tego typu orzeczeń

Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, sądy powszechne, Centralny Zarząd Służby Więziennej.

Wskaźniki:

- liczba orzeczeń nakładających na osoby stosujące przemoc w rodzinie obowiązek uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,

- liczba skierowań do uczestnictwa w ww. oddziaływaniach dla tych osób,
- liczba osób przystępujących do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba osób, które ukończyły oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.3.5. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy.

Wskaźniki: coroczne raporty wskazujące:

- liczbę podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- liczbę osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- liczbę osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.3.6. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, Minister Sprawiedliwości, jednostki samorządu terytorialnego - szczebel powiatowy, Centralny Zarząd Służby Więziennej.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie,
- liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań

Rodzaje działań:

3.4.1. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne.

Termin realizacji: 2014-2020.

3.4.2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów psychologiczno-terapeutycznych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2014-2020.

Obszar:

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaje działań:

4.1.1. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego i ich realizacja

Realizatorzy zadania: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Komenda Główna Policji, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, sądy okręgowe, uczelnie.

Wskaźniki:

- liczba podjętych decyzji dotyczących wprowadzenia właściwych treści do programów kształcenia zawodowego,
- liczba realizowanych programów,
- liczba osób objętych treściami programowymi.

Termin realizacji: 2014-2020.

4.1.2. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów doskonalenia zawodowego i ich realizacja

Realizatorzy zadania: Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

4.2.1. Opracowanie oraz wydawanie wytycznych do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Wskaźniki:

- wytyczne do prowadzenia szkoleń.

Termin realizacji: 2015, 2017, 2019.

4.2.2. Opracowywanie i wydawanie wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 8a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: Prokuratura Generalna.

Wskaźniki:

- wytyczne dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

Termin realizacji: 2015, 2017, 2019.

4.2.3. Opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie, dla osób realizujących te zadania (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: wojewodowie.

Wskaźniki:

- opracowane materiały instruktażowe, zalecenia i procedury w każdym województwie.

Termin realizacji: 2014-2020.

4.2.4. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie, poprzez:

- utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych,
- nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb

Realizatorzy zadania: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Komenda Główna Policji, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wojewodowie, samorząd województwa, komendy wojewódzkie Policji, sądy okręgowe, prokuratury apelacyjne, zakłady karne.

Wskaźniki:

- umieszczenie i coroczna aktualizacja na stronach internetowych właściwych instytucji bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie służb na terenie województwa,
- liczba interdyscyplinarnych spotkań, konferencji z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

4.3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

4.3.1. Organizowanie szkoleń w oparciu o wytyczne, o których mowa w punkcie 4.2.1. dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym przedstawicieli:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych,
- służby więziennej,
- innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych (art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Realizatorzy zadania: samorząd województwa.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń w każdym województwie,
- liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb lub podmiotów.

Termin realizacji: 2014-2020.

4.3.2. Opracowywanie i realizacja szkoleń kierowanych do służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresie możliwości i form oddziaływania oraz ich wpływu na kształtowanie postaw osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: Komenda Główna Policji, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Centralny Zarząd Służby Więziennej, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń,
- liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb.

Termin realizacji: 2014-2020.

Kierunki działań:

4.4. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

4.4.1. Organizowanie ogólnopolskiej konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych konferencji,
- liczba osób uczestniczących w konferencji.

Termin realizacji: 2014-2020.

4.4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. supervizji, coachingu, grup wsparcia

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego - szczebel gminny, powiatowy i wojewódzki.

Wskaźniki:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.

Termin realizacji: 2014-2020.

VII.

Przewidywane skutki finansowe

Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie została zaprojektowana na lata 2014-2020.

Budżet Programu w trakcie jego funkcjonowania będzie kształtował się następująco:

- diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie 550.000 zł
  - ogólnopolska Kampania Społeczna 540.000 zł
  - ogólnopolska Konferencja 350.000 zł
  - utworzenie dwóch specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie 400.000 zł
  - utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie 94.884.000 zł
  - badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie 200.000 zł
  - realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 28.116.000 zł
  - realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 3.553.000 zł
  - badanie skuteczności programów psychologiczno-
-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 100.000 zł
  - badanie skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie 150.000 zł
  - dofinansowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie 5.200.000 zł
  - ewaluacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 100.000 zł
  - utworzenie całodobowej, bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie i ze względu na płeć 1.360.000 zł
- Razem 135.503.000 zł

VIII.

Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

IX.

Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Każdy z organów na szczeblu centralnym odpowiedzialnych za monitorowanie Programu raz na rok będzie dokonywał analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu w oparciu o dane przekazane przez podległe jednostki.

Dane te będą opracowywane przez gminy, powiaty, województwa samorządowe i wojewodów. Następnie za pośrednictwem systemów informatycznych przekazywane będą na szczebel centralny.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie każdego roku do 30 września Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zobowiązane jest do opracowania i przekazania do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej sprawozdania z realizacji Programu. Wskazane powyżej dane będą stanowić składową tego sprawozdania.

Ponadto na stronach internetowych wszystkich resortów zaangażowanych w realizację Programu i jednostek im podległych, zamieszczone będą najważniejsze informacje wynikające z monitorowania i sprawozdawczości Programu.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, która w szczególności dotyczyć będzie:

- instytucji pomagających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- form udzielanej pomocy takim osobom;
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wzór do rocznego Sprawozdania z realizacji Programu został zawarty w załączniku nr 3.

W sprawozdawczości zostaną także zawarte wkłady merytoryczne z realizacji działań wynikających z Programu opracowane przez resorty zaangażowane w jego realizację.

Sprawozdanie będzie zawierało podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym. Określone zostaną również priorytety i trendy w zakresie przyszłych zadań realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach realizacji Programu dostępne będą na stronach internetowych podmiotów zaangażowanych w działania bazy zawierające dane instytucji, z których usług mogą skorzystać osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz osoby stosujące przemoc w rodzinie. W ramach monitorowania bazy te będą aktualizowane raz w roku. Ponadto w trakcie realizacji Programu zostanie dokonane badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (w 2019 r.), badanie skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (w 2019 r.) oraz badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (w 2020 r.).

Program w roku w 2020 objęty zostanie również działaniami ewaluacyjnymi, które zostaną zlecone firmie zewnętrznej. Firma ta, w oparciu o opracowaną matrycę logiczną programu, dokona oceny wyników działań oraz ryzyka, co pozwoli reagować na sytuacje nietypowe czy też wymagające podjęcia niezaplanowanych działań.

Matryca logiczna - cele i planowane działania Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020

Matryca logiczna (Logical Framework Approach - LFA) uszczegóławia i porządkuje Program. Pozwala na precyzyjne określenie struktury, sprawdzenie wewnętrznej spójności, wpływu, rezultatów i wyników. Układ (logika) pionowy matrycy określa, co Program ma osiągnąć, wyjaśnia związki przyczynowe. Logika pozioma odnosi się do mierzenia efektów projektu i działań używanych w trakcie jego realizacji, poprzez określenie kluczowych wskaźników pomiaru i źródeł ich pochodzenia.

	Logika interwencji	Kluczowe wskaźniki Programu	bazowa	pośrednia
			2011	2014
Cel główny	zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie objętych pomocą całodobową	7 569	7 493

		procent osób doznających przemocy na obszarze Polski	39 %	38 %
Cele szczegółowe	zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba opracowanych i realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	2 040	2 060
		liczba opracowanych i realizowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	270	283
		liczba opracowanych i realizowanych wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13	14

zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie	liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, które stworzyły miejsca noclegowe dla osób doznających przemocy w rodzinie	35	37
	liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych	2 278	2 300
	liczba sporządzonych ogółem formularzy "Niebieskich Kart - A"	18 857	19 799
	liczba sporządzonych ogółem formularzy "Niebieskich Kart - C"	7 119	7 830

	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	4 700	4 700
zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych	0	0
	liczba sporządzonych ogółem formularzy "Niebieskich Kart - D"	5 112	5 623
zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług	liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla przedstawicieli służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5 310	5 841
	liczba osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc oddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego (superwizja, coaching, grupy wsparcia)	0	200

liczba osób uczestniczących w konferencji organizowanej przez MPiPS	100	110
---	-----	-----

Oczekiwane rezultaty

wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemoc
 podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą
 zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemoc
 podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania
 zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie
 wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin doświadczających przemoc
 rozwój działań profilaktycznych skierowanych do osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą
 ochrony ofiar oraz wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 cykliczne przeprowadzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie

Działania

realizacja kampanii społecznych, informacyjnych
 rozwój infrastruktury świadczącej całodobową pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie
 realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologicznych
 realizacja szkoleń, konferencji oraz oddziaływań w formie poradnictwa dla służb i przedstawicieli

Załącznik Nr 1

Harmonogram działań Programu obszary, kierunki i rodzaje działań, wskaźniki, podmioty odpowiedzialne, terminy realizacji

Nazwa obszaru	Kierunki działań	Rodzaje działań
1. Profilaktyka i edukacja społeczna	1.1. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie	1.1.1. Prowadzenie badań, ekspertyz oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) 1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie

1.1.3. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa (art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy)

1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiającej jej stosowanie,

- opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,

- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,

- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronie

1 pomocy dla osób doznających przemocy oraz interwencji wobec osób stosujących przemoc

1.2.2. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich (art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

1.3.1. Promowanie w środkach masowego przekazu programów skierowanych do dzieci i młodzieży pozbawionych treści przemocowych

1.3. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie w mediach

1.3.2. Ograniczanie zjawiska przemocy w środkach masowego przekazu

1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

1.4.1. Opracowanie programów osłonowych oraz edukacyjnych i prowadzenie działań, dotyczących zapobiegania przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub z niepełnosprawnościami

1.4.2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

1.4.3. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.

1.5.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 ustawy)

1.5.2. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

1.5.3. Opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 6 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy)

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy

2.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

2.1.2. Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.1.3. Przesyłanie zaktualizowanych baz danych z danego województwa, o których mowa w pkt 2.1.2. prezesowi sądu apelacyjnego, prokuratorowi apelacyjnemu, komendantowi wojewódzkiemu Policji, kuratorowi oświaty oraz organom samorządu terytorialnego do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku

2.1.4. Upowszechnienie baz danych, przez podmioty, o których mowa w pkt 2.1.3. w podległych im pionach organizacyjnych

2.1.5. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym:

- punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

2.1.6. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.2. Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy)

2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

2.2.2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.3.1. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego

2.3.2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

2.3.3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie całodobowych miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

2.3.4. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do ogólnopolskich całodobowych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz utworzenie całodobowej bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie i ze względu na płeć.

2.3.5. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

2.3.6. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie

2.3.7. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

2.3.8. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

2.3.9. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych

2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych

2.4.1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi

3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne

3.1.2. Przesyłanie zaktualizowanych informatorów z danego powiatu, o których mowa w pkt. 3.1.1. właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku

3.1.3. Rozpowszechnienie informatorów, przez podmioty, o których mowa w pkt 3.1.2. w podległych im pionach organizacyjnych

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty

3.2.2. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą poprzez:

- zatrzymywanie osób stosujących przemoc w rodzinie,

- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, a także nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, ewentualnie tymczasowego aresztowania,

- występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, zakazie przebywania w określonych miejscach, opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym

3.2.3. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych, w szczególności:

- w zakresie prawa karnego,

w odniesieniu do kar, środków karnych, probacyjnych i innych oddziaływań, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

- w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego w przedmiocie władzy rodzicielskiej,

- w zakresie prawa cywilnego w przedmiocie nakazu opuszczenia przez osobę stosującą przemoc w rodzinie lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, a także eksmisji

3.2.4. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań

korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy)

3.3.1. Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (art. 6 ust. 6 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

3.3.2. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych (art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

3.3.3. Zwiększanie udziału osób skazanych przez sąd za przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych poprzez wzrost liczby wniosków kierowanych do sądu w tym przedmiocie

3.3.4. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wykonania tego typu orzeczeń

3.3.5. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

3.3.6. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego

3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań

3.4.1. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

3.4.2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

4.1.1. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego i ich realizacja

4.1.2. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów doskonalenia zawodowego i ich realizacja.

4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

4.2.1. Opracowanie oraz wydawanie wytycznych do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

4.2.2. Opracowywanie i wydawanie wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 8a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

4.2.3. Opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie, dla osób realizujących te zadania (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

4.2.4. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie, poprzez:

- utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych,
- nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb

4.3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.4. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.3.1. Organizowanie szkoleń w oparciu o wytyczne, o których mowa w pkt 4.2.1., dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w tym przedstawicieli:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,

- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,

- Policji,

- oświaty,

- ochrony zdrowia,

- sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych,

- służby więziennej,

- innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych

(art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

4.3.2. Opracowywanie i realizacja szkoleń kierowanych do służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresie możliwości i form oddziaływania oraz ich wpływu na kształtowanie postaw osób stosujących przemoc w rodzinie

4.4.1. Organizowanie ogólnopolskiej konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia

Załącznik Nr 2

Nakłady budżetu państwa na lata 2014-2020 w związku z uchwaleniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Lp.	Nazwa zadania	Podmiot realizujący*	Nakłady budżetu państwa 2014 r.	Nakłady budżetu państwa 2015 r.	Nakłady budżetu państwa 2016 r.
	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w tym m.in.:				
	- opracowanie metod narzędzi badawczych,				
1	- przeprowadzenie badań	MPiPS	X	150.000 zł	X
	- opracowanie raportów końcowych,				
	- prezentacja raportów podczas ogólnopolskiej konferencji				
	Ogólnopolska Kampania Społeczna				
	w tym m.in.:				
	- opracowanie				
	i wyprodukowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych,				
2	- dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych,	MPiPS	120.000 zł	X	120.000 zł
	- wyprodukowanie spotów radiowych lub telewizyjnych,				
	- emisja spotów w mediach,				
	- opracowanie i wydanie publikacji naukowych,				
	- dystrybucja publikacji naukowych				

3	<p>Ogólnopolska Konferencja dla przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w tym m.in.: - zapewnienie dla uczestników konferencji materiałów informacyjno-edukacyjnych;</p> <p>- zapewnienie dla uczestników konferencji miejsc noclegowych, wyżywienia, transportu; - wynagrodzenie dla prelegentów</p>	MPiPS	50.000 zł	50.000 zł	50.000 zł
4	<p>Utworzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie</p>	W	X	X	X
5	<p>Bieżące utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie</p>	W	<p>35 ośrodków x 12 m-cy x 29.000 zł = 12.180.000 zł</p>	<p>35 ośrodków x 12 m-cy x 29.000 zł = 12.180.000 zł</p>	<p>35 ośrodków x 12 m-cy x 29.000 zł = 12.180.000 zł</p>
6	<p>Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w tym między innymi:</p> <p>- opracowanie metod i narzędzi badawczych;</p> <p>- przeprowadzenie badań;</p> <p>- opracowanie raportów końcowych;</p> <p>- prezentacja raportów podczas ogólnopolskiej konferencji</p>	MPiPS	X	X	X
7	<p>Realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	W	<p>4 705 sprawców x 846 zł = 3.980.000 zł</p>	<p>4 705 sprawców x 846 zł = 3.980.000 zł</p>	<p>4 705 sprawców x 846 zł = 3.980.000 zł</p>
8	<p>Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	W	X	X	X

	Badanie skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w tym między innymi:				
9	- opracowanie metod i narzędzi badawczych; - przeprowadzenie badań; - opracowanie raportów końcowych; - prezentacja raportów podczas ogólnopolskiej konferencji	MPiPS	X	X	X
	Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w tym między innymi:				
10	- opracowanie metod i narzędzi badawczych; - przeprowadzenie badań; - opracowanie raportów końcowych; - prezentacja raportów podczas ogólnopolskiej konferencji	MPiPS	X	X	X
11	Dofinansowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	W	16 woj. x 15.000 zł = 240.000 zł	16 woj. x 15.000 zł = 240.000 zł	16 woj. x 15.000 zł = 240.000 zł
12	Ewaluacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	MPiPS	X	X	X
13	Utworzenie całodobowej, bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie i ze względu na płeć	MZ	X	X	X
	RAZEM	MPiPS	170.000 zł	200.000 zł	170.000 zł
	RAZEM	W	16.400.000 zł	16.400.000 zł	16.400.000 zł
	RAZEM	MZ	0 zł	0 zł	0 zł
	OGÓLEM		16.570.000 zł	16.600.000 zł	16.570.000 zł

* MPiPS - Minister Pracy i Polityki Społecznej, W - Wojewoda, MZ - Minister Zdrowia

Załącznik Nr 3

Wzór do rocznego sprawozdania z realizacji

Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej 1. Profilaktyka i edukacja społeczna

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Ministerstwo Sprawiedliwości

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Prokuratura Generalna

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Ministerstwo Zdrowia

1. Profilaktyka i edukacja społeczna
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Ministerstwo Edukacji Narodowej

1. Profilaktyka i edukacja społeczna
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Nazwa i adres
jednostki sprawozdawczej

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

1. Profilaktyka i edukacja społeczna
1.1. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	MPiPS
1.1.1. Prowadzenie badań, ekspertyz oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie	corocznie opracowany raport dotyczący diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie	
1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie	liczba opracowanych diagnoz	X
1.1.3. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa	coroczny raport	X

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej

Rodzaj działania	Wskaźnik	MPiPS
1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich kampanii społecznych	liczba kampanii	
1.2.1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych	liczba kampanii	X
1.2.2. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	liczba osób, którym udzielono informacji liczba podjętych inicjatyw	X X

1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Rodzaj działania	Wskaźnik
1.4.1. Opracowanie programów	liczba opracowanych programów osłonowych

osłonowych oraz edukacyjnych i prowadzenie działań, dotyczących zapobiegania przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub z niepełnosprawnościami	liczba osób, w stosunku do których prowadzono działania		
1.4.2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	liczba opracowanych programów liczba zrealizowanych programów liczba uczestników programów		
	liczba placówek		
1.4.3. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.	liczba programów	ogółem w tym kobiety	ogółem w tym niepełnospra
	liczba osób		w tym starsze
		w tym mężczyźni	ogółem w tym niepełnospra
			w tym starsi

1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	Samorząd V
1.5.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	liczba opracowanych programów liczba uchylonych uchwał	
1.5.2. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	liczba opracowanych programów liczba uchylonych uchwał	
1.5.3. Opracowanie i realizacja	liczba opracowanych programów	

wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie

liczba uchylonych uchwał

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie 2.1. Rozwój infrastruktury

Rodzaj działania	Wskaźnik		
2.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych	liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych		
	liczba posiedzeń zespołów		
		ogółem	ogółem
		w tym kobiety	w tym niepełnosprawni
	liczba osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych		w tym starsze
		w tym mężczyźni	ogółem
			w tym niepełnosprawni
		w tym dzieci	w tym starsi
			ogółem
	liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych		w tym niepełnosprawni
	liczba utworzonych grup roboczych		
	liczba posiedzeń grup		
	liczba osób objętych pomocą grup roboczych	ogółem	ogółem
		w tym kobiety	w tym niepełnosprawni
			w tym starsze
			ogółem
		w tym mężczyźni	w tym niepełnosprawni
			w tym starsi
		w tym dzieci	ogółem
			w tym niepełnosprawni

liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych

2.1.2. Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

a) aktualizacja na stronach internetowych bazy danych podmiotów realizujących zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

b) aktualizacja na stronach internetowych bazy danych podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą

c) aktualizacja rejestru placówek zapewniających miejsca noclegowe oraz specjalistycznego poradnictwa

2.1.3. Przesyłanie zaktualizowanych baz danych z danego województwa do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku

liczba przekazanych aktualnych baz danych

Rodzaj działania	Wskaźnik	Nazwa instytucji
2.1.5. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	liczba utworzonych w danym roku	punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i rodzinami ośrodków interwencji kryzysowej innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	Nazwa instytucji	osoby dotknięte przemocą w rodzinie oferty pomocy ogółem w tym kobiety w tym mężczyźni w tym dzieci
2.1.5. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	liczba osób korzystających z oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	

ogółem

w tym ko

ośrodków wsparcia dla osób
dotkniętych przemocą w
rodzinie

w tym me

w tym dz

ogółem

w tym ko

specjalistycznych ośrodków
wsparcia dla ofiar przemocy w
rodzinie

w tym me

w tym dz

domów dla matek z
małoletnimi dziećmi i kobiet w
ciąży

ogółem

w tym ko

w tym me

w tym dz

Rodzaj działania	Wskaźnik	Nazwa instytucji	osoby dotknięte przemocą oferty placówek osob
2.1.5. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	w tym liczba osób korzystających z miejsc całodobowych z oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	ogółem w tym ko ośrodków interwencji kryzysowej w tym me w tym dz ogółem w tym ko innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w tym me w tym dz osoby dotknięte przemocą oferty placówek osob ogółem w tym kobiet w tym mężcz

w tym dzieci

ogółem

w tym kobiet

specjalistycznych ośrodków
wsparcia dla ofiar przemocy
w rodzinie

w tym mężczy

w tym dzieci

ogółem

w tym kobiet

domów dla matek z
małoletnimi dziećmi i kobiet
w ciąży

w tym mężczy

w tym dzieci

ośrodków interwencji
kryzysowej

ogółem

w tym kobiet

w tym mężczy

w tym dzieci

ogółem

w tym kobiet

innych placówek
świadczących specjalistyczną
pomoc dla osób dotkniętych
przemocą w rodzinie

w tym mężczy

w tym dzieci

Rodzaj działania	Wskaźnik	MPiPS
2.1.6. Nawiązywanie i wzmocnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	liczba zlecanych i wspólnie realizowanych projektów	

2.2. Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	Samorząd Województwa
2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych liczba lokalnych kampanii społecznych	
2.2.2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie liczba osób uczestniczących w zajęciach	X X

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaj działania **Wskaźnik**

	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
2.3.1. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	ogółem w tym	medycznego psychologiczne prawnego socjalnego zawodowego i r
2.3.2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia, w tym całodobowych, oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej	liczba gminnych ośrodków wsparcia liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia w tym z miejscami całodobowymi	ogółem w tym kobiety	ogółem w tym niepełno
	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia	w tym mężczyźni	w tym starsze ogółem w tym niepełno
		w tym dzieci	w tym starsi ogółem w tym niepełno
	liczba powiatowych ośrodków wsparcia liczba miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia w tym z miejscami całodobowymi		
	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia	ogółem w tym kobiety	ogółem w tym niepełn w tym starsze

			ogółem
		w tym mężczyźni	w tym niepełnoletni
			w tym starsi
		w tym dzieci	ogółem
			w tym niepełnoletni
	liczba ośrodków interwencji kryzysowej		
	liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej		
	w tym z miejscami całodobowymi		
		ogółem	
	liczba osób dotkniętych		ogółem
	przemocą w rodzinie, które	w tym kobiety	w tym niepełnoletni
			w tym starsze
			ogółem
	skorzystały z miejsc w	w tym mężczyźni	w tym niepełnoletni
	ośrodkach interwencji		w tym starsi
	kryzysowej		ogółem
		w tym dzieci	w tym niepełnoletni
2.3.3. Zapewnienie osobom	liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie		
dotkniętym przemocą w rodzinie	liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie		
całodobowych miejsc w	w tym z miejscami całodobowymi		
specjalistycznych ośrodkach wsparcia	liczba osób dotkniętych	ogółem	
dla ofiar przemocy w rodzinie	przemocą w rodzinie, które		ogółem
	skorzystały z miejsc w		w tym niepełnoletni
	specjalistycznych	w tym kobiety	w tym starsze
	ośrodkach wsparcia dla		ogółem
	ofiar przemocy w rodzinie	w tym mężczyźni	w tym niepełnoletni
			w tym starsi

		w tym dzieci	ogółem
			w tym niepełno
2.3.5. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	liczba lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych czas dostępności telefonu liczba rozmów liczba interwencji		całodobowy inny

Rodzaj działania

Wskaźnik

2.3.6. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie	liczba przyjaznych pokoi przesłuchań		
2.3.7. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy	liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie liczba programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w		ogółem chłopcy dziewczynki
			ogółem
	liczba uczestniczących w programie terapeutycznym osób dotkniętych przemocą w rodzinie		kobiety mężczyźni
2.3.8. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne liczba grup terapeutycznych liczba grup wsparcia		dzieci ogółem kobiety mężczyźni dzieci

których mowa w pkt 3.1.1. właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Powiatu Gminom aktualnego informatora w wersji elektronicznej Policji oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku

3.1.3. Rozpowszechnienie baz danych oraz informatorów, przez podmioty, o których mowa w pkt 3.1.2. w podległych im pionach organizacyjnych

umieszczenie informatorów na stronach internetowych gmin do dnia kolejnego roku

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - A" przez pracowni socjalnych wszczynających procedurę	
	liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty"	
3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty	liczba spraw zakończonych w wyniku:	ustania przemocy w rodzinie brak zasadności podejmowania działań
	liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty", na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu por	

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.2.4. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby skazane za tego rodzaju przemoc
---	---

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.3.1. Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych o stosujących przemoc w rodzinie
---	--

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.3.2. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych

liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych

Rodzaj działania

Wskaźnik

coroczny raport dotyczący realizacji programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych

liczbę podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-educacyjnych

3.3.5. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych

liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-educacyjnych

ogółem

kobiety

mężczyźni

ogółem

kobiety

mężczyźni

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.3.6. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-educacyjnego

liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-educacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie

ogółem

kobiety

mężczyźni

3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.4.1. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych

liczba osób, które ukończyły programy

ogółem

kobiety

mężczyźni

ogółem

	psychologiczno-terapeutyczne	kobiety
		mężczyźni
3.4.2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów psychologiczno-terapeutycznych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	ogółem kobiety mężczyźni

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaj działania

Wskaźnik

4.1.1. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego i ich realizacja	liczba podjętych decyzji dotyczących wprowadzenia w życie do programów kształcenia zawodowego liczba realizowanych programów liczba osób objętych treściami programowymi
---	--

4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

4.2.1. Opracowywanie oraz wydawanie wytycznych do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 5 ustawy)	wytyczne do prowadzenia szkoleń w latach 2015, 2017
4.2.3. Opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie, dla osób realizujących te zadania	opracowane materiały instruktażowe, zalecenia i procedury w województwie
4.2.4. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym	umieszczenie i coroczna aktualizacja na stronach internetowych MPiPS, urzędów wojewódzkich i marszałkowskich baz danych nadzorujących lub koordynujących działanie służb na terenie województwa

województwie, poprzez: - utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących

działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych

- nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń

z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb

liczba interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb

4.3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

Rodzaj działania	Wskaźnik
	liczba szkoleń w każdym województwie
4.3.1. Organizowanie szkoleń w oparciu o wytyczne, o których mowa w punkcie 4.2.1. dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w tym przedstawicieli:	ogółem
- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,	jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,	gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- Policji,	Policji
- oświaty,	oświaty
- ochrony zdrowia,	ochrony zdrowia
- sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych,	sędziów
- służby więziennej	prokuratorów
- innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych /grup roboczych	kuratorów sądowych
	służby więziennej
	innych podmiotów

4.4. Nawiązanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi

Rodzaj działania

Wskaźnik

4.1.1. Organizowanie ogólnopolskiej konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba zorganizowanych konferencji
	liczba osób uczestniczących w konferencji

4.4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia

liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego

Ministerstwo Sprawiedliwości

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

2.1.4. Upowszechnienie baz danych uzyskanych od wojewodów, zawierających ewidencję istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w sądach

liczba przekazanych aktualnych baz danych do sądów o rejonowych w wersji papierowej lub elektronicznej

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

2.3.6. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie

liczba przyjaznych pokoi przesłuchań w sądach

liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznych pokojach przesłuchań

ogółem

chłopcy

dziewczynki

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.1.3. Rozpowszechnienie informatorów uzyskanych od powiatowych jednostek samorządu terytorialnego, sądowej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań, w szczególności korekcyjno-edukacyjnych, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie wśród sędziów orzekających w sprawach karnych oraz w zespołach kuratorskiej służby sądowej

liczba przekazanych sędziom oraz zespołom kuratorskim aktualnych informatorów w wersji papierowej i elektronicznej

umieszczenie informatorów na stronach internetowych s rejonowych do dnia 15 sierpnia każdego kolejnego roku

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.2.2. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą poprzez: - występowanie do sądu o zastosowanie lub przedłużenie stosowania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych w przedmiocie nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, ewentualnie tymczasowego aresztowania,

- występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, zakazie przebywania w określonych miejscach, opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym

liczba podjętych przez sąd decyzji o uwzględnieniu wniosków prokuratora o

liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd w postępowaniu wykonawczym środków probacyjnych polegających na:

liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd środków probacyjnych polegających na:

zastosowanie nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym przedłużenie nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego wspólnie z pokrzywdzonym okresy aresztowania

obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, obowiązku powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym, obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, obowiązku opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, obowiązku powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym, obowiązku opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, obowiązku opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym

3.2.3. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych

Rodzaj działania

Wskaźniki

3.2.3. Orzecznictwo sądów powszechnych, w zakresie - prawa karnego, w odniesieniu do kar, środków karnych, probacyjnych i innych oddziaływań, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

liczba osób oskarżonych o stosowanie przemocy w rodzinie

osądzeni

skazani

uniewinnieni

warunkowo umorzone

postępowanie

umorzono postępowanie

grzywny

ograniczenia wolności

liczba osób stosujących przemoc
w rodzinie, wobec których
orzeczone kary

pozbawienia wolności

w tym pozbawienia wolności
warunkowym zawieszce

liczby orzeczonych środków
karnych
i probacyjnych

obowiązek powstrzymania się od
przebywania w określonych
środowiskach lub miejscach

zakaz kontaktowania się z
określonymi osobami

zakaz zbliżania się do określonych
osób

		nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie pokrzywdzonym
		uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym
- prawa rodzinnego i opiekuńczego w przedmiocie władzy rodzicielskiej	liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie	ograniczenie władzy rodzicielskiej (art. 109 § 2 kro) pozbawienie władzy rodzicielskiej (art. 111 kro)
- prawa cywilnego w przedmiocie nakazu opuszczenia przez osobę stosującą przemoc w rodzinie lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, a także eksmisji	liczba eksmisji z uwagi na przemoc w rodzinie (opróżnienie lokalu) liczba złożonych do sądu cywilnego wniosków o zobowiązanie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny liczba orzeczeń dotyczących zobowiązania osoby stosującej przemoc do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny	

Rodzaj działania

Wskaźniki

3.2.4. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o	zarządzenie wykonania zawieszanej kary pozbawienia wolności (art. 12d ustawy) odwołanie warunkowe (art. 12d ustawy)
---	--	---

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie (art. 10)

ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)

Rodzaj działania	Wskaźnik
3.3.2. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w jednostkach penitencjarnych	liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych

Rodzaj działania	Wskaźnik
3.3.3. Zwiększanie udziału osób skazanych przez sąd za przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych poprzez wzrost liczby wniosków kierowanych do sądu w tym przedmiocie	liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego liczba wniosków dyrektorów zakładów karnych do sądu penitencjarnego o nałożenie obowiązku uczestnictwa skazanego w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych po odbyciu kary w przypadku udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia, jeżeli skazany nie został objęty takim programem w trakcie odbywania kary w zakładzie karnym

Rodzaj działania	Wskaźnik
3.3.4. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wykonania tego typu orzeczeń	liczba orzeczeń nakładających na osoby stosujące przemoc w rodzinie obowiązek uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych liczba skierowań do uczestnictwa w ww. programach
	ogółem kobiety mężczyźni
	liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych
	ogółem kobiety mężczyźni

Rodzaj działania	Wskaźnik
3.3.6. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego	liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań

z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaj działania	Wskaźnik
4.1.1. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego i ich realizacja	liczba podjętych decyzji dotyczących wprowadzenia włą treści do programów kształcenia zawodowego liczba realizowanych programów liczba osób objętych treściami programowymi

4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
4.2.4. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie, poprzez: - utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych sądów, - nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb	umieszczenie i coroczna aktualizacja na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości, sądów apelacyjnych i okręgowych bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działania na terenie kraju, województwa oraz okręgu liczba interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem sędziów lub kuratorów sądowych, w tym okręgowych

4.3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
4.3.2. Opracowywanie i realizacja szkoleń kierowanych do służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresie możliwości i form oddziaływania oraz ich wpływu na kształtowanie postaw osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba szkoleń liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb

Prokuratura Generalna

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie 2.1. Rozwój infrastruktury

Rodzaj działania

Wskaźnik

2.1.4. Upowszechnienie baz danych uzyskanych od wojewodów, zawierających ewidencję istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, prokuraturach okręgowych oraz rejonowych

liczba przekazanych aktualnych baz danych do prokuratur okręgowych i rejonowych w wersji papierowej lub elektronicznej

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie 3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.1.3. Rozpowszechnienie informatorów uzyskanych od powiatowych jednostek samorządu terytorialnego, zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań, w szczególności korekcyjno-edukacyjnych, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie wśród prokuratorów prokuratur rejonowych

liczba przekazanych prokuratorom aktualnych informatorów elektronicznej umieszczenie informatorów na stronach internetowych prokuratur rejonowych do dnia 15 sierpnia każdego kolejnego roku

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.2.2. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą poprzez:

- występowanie do sądu

o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie środków

zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, a także nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego

wspólnie z osobą najbliższą, ewentualnie tymczasowego aresztowania,

- występowanie do sądu

liczba zastosowanych przez prokuratora środków

zapobiegawczych w przedmiocie:

liczba złożonych przez prokuratora wniosków do sądu o zastosowanie lub przedłużenie środków

zapobiegawczych w przedmiocie:

liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 kpk, do sądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie:

dozoru Policji z zakazem kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie (art. 275 § 2 kpk)

zastosowania nakazania opuszczenia lokalu

zastosowania nakazania opuszczenia lokalu

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

zastosowania tymczasowego aresztowania

o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków karnych lub probacyjnych polegających na zakazie kontaktowania się z pokrzywdzonym, zakazie przebywania w określonych miejscach, nakazaniu osobie stosującej przemoc w rodzinie opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą

osobami

zakazu zbliżania się do określo

nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym

uczestnictwa w programach korekcyjno-educacyjnych

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.2.4. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie

liczba wniosków prokuratora do sądu w postępowaniu wykonawczym w przedmiocie:

zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek w rodzinie
 prawny w postaci stosowania przemocy w rodzinie
 odwołanie warunkowego zwolnienia skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek w rodzinie
 postaci stosowania przemocy w rodzinie

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy)

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.3.3. Zwiększanie udziału osób skazanych przez sąd za przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych poprzez wzrost liczby wniosków kierowanych do sądu w tym przedmiocie

Liczba wniosków prokuratora z art. 335 paragraf 1 kpk o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-educacyjnych
 liczba wniosków prokuratora do sądu o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-educacyjnych w toku postępowania wykonawczego

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie 4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

4.2.2. Opracowywanie i wydawanie wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

wytyczne dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w latach: 2015, 2017, 2019

4.2.4. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie, poprzez:

- utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych,
- nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb

umieszczenie i coroczna aktualizacja na stronach internetowych Prokuratury Generalnej, prokuratur apelacyjnych i okręgowych danych osób nadzorujących lub koordynujących działania na terenie kraju i apelacji

liczba interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem prokuratorów

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

2.1.4. Upowszechnienie baz danych uzyskanych od wojewodów, zawierających ewidencję istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji

liczba przekazanych aktualnych baz danych pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w komendach powiatowych i miejskich Policji

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

2.3.4. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do ogólnopolskich telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

liczba ogólnopolskich telefonów zaufania, interwencyjnych i informacyjnych

czas dostępności telefonu

całodobowy

inny

liczba rozmów

Rodzaj działania

Wskaźnik

2.3.6. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych

liczba przyjaznych pokoi przesłuchań w jednostkach organów Policji

pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi

Rodzaj działania	Wskaźnik
3.1.3. Rozpowszechnienie informatorów uzyskanych od powiatowych jednostek samorządu terytorialnego, zawierających dane teledadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także zakres realizowanych przez nie oddziaływań, w szczególności korekcyjno-edukacyjnych, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie funkcjonariuszom Policji w pionach zajmujących się przemocą w rodzinie	liczba przekazanych funkcjonariuszom Policji aktualnych informatorów w wersji papierowej lub elektronicznej umieszczenie informatorów na stronach internetowych podmiotów do dnia 15 sierpnia każdego kolejnego roku

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty" przez jednostki Policji	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart" wszczynających procedurę liczba wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą w rodzinie liczba postanowień o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawach z przemocą w rodzinie liczba zakończonych postępowań w sprawach z przemocą w rodzinie sporządzenie aktu oskarżenia liczba zakończonych postępowań w sprawach z przemocą w rodzinie umorzenie postępowania
3.2.2. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą poprzez: - zatrzymywanie osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaj działania	Wskaźnik
4.1.1. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego i ich realizacja	liczba podjętych decyzji dotyczących wprowadzenia w życie treści do programów kształcenia zawodowego liczba realizowanych programów liczba osób objętych treściami programowymi

4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
4.2.4. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie, poprzez: - utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych, - nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb	umieszczenie i coroczna aktualizacja stronach internetowych KGP i KOWP Wojewódzkich Policji bazy danych nadzorujących lub koordynujących służb na terenie województwa

4.3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
4.3.2. Opracowywanie i realizacja szkoleń kierowanych do funkcjonariuszy Policji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresie możliwości i form oddziaływania oraz ich wpływu na kształtowanie postaw osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba szkoleń liczba przeszkolonych funkcjonariuszy Policji

Ministerstwo Zdrowia

1. Profilaktyka i edukacja społeczna 1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Rodzaj działania	Wskaźnik
1.4.3. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w	liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położnych podstawowej opieki zdrowotnej

rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
2.3.4. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do ogólnopolskich całodobowych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz utworzenie całodobowej, bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie i ze względu na płeć	liczba ogólnopolskich telefonów zaufania, interwencyjnych informacyjnych całodobowy czas dostępności telefonu inny liczba rozmów liczba interwencji

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty" przez przedstawicieli Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz ochrony zdrowia	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - A" i przedstawicieli Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz ochrony zdrowia wszczynających procedur
3.2.4. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez konsultantów telefonu interwencyjno-informacyjnego prowadzonego przez PAR ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby skazane za tego rodzaju przemoc

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego osób i doskonalenia zawodowego przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaj działania	Wskaźnik
4.1.1. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego i ich realizacja	liczba podjętych decyzji dotyczących wprowadzenia treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przemoc w rodzinie do programów kształcenia zawodowego liczba realizowanych programów liczba osób objętych treściami programowymi

4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
-------------------------	-----------------

4.2.4. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- zamieszczenie na stronach internetowych instytucji centralnych i podmiotów współpracujących
- nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń

zamieszczenie na stronach internetowych Państwowej A Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bazy danych nadzorujących lub koordynujących działanie służb na te województwa

z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb

4.3. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik
4.3.2. Opracowywanie i realizacja szkoleń kierowanych do służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresie możliwości i form oddziaływania oraz ich wpływu na kształtowanie postaw osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba szkoleń liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb

Ministerstwo Edukacji Narodowej

1. Profilaktyka i edukacja społeczna

1.1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej

Rodzaj działania	Wskaźnik
1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich kampanii społecznych	liczba kampanii, w których współpracowało Ministerstwo Narodowej

1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Rodzaj działania	Wskaźnik
1.4.1. Opracowanie programów osłonowych oraz edukacyjnych i prowadzenie działań, dotyczących zapobiegania przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub z niepełnosprawnościami	liczba programów osłonowych oraz edukacyjnych liczba osób w stosunku do których prowadzono działania

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.1. Rozwój infrastruktury

Rodzaj działania	Wskaźnik
-------------------------	-----------------

2.1.4. Upowszechnienie baz danych uzyskanych od wojewodów, zawierających ewidencję istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w jednostkach oświatowych	liczba przekazanych aktualnych baz danych do wszystkich oświatowych liczba jednostek oświatowych do których przekazano aktualne dane
--	---

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty" przez przedstawicieli oświaty	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - A" przedstawicieli oświaty wszczynających procedurę
--	---

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaj działania

Wskaźnik

4.1.1. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego i ich realizacja	liczba podjętych decyzji dotyczących wprowadzenia treści zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego liczba realizowanych programów liczba osób objętych treściami programowymi
4.1.2. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów doskonalenia zawodowego i ich realizacja	liczba przeprowadzonych szkoleń liczba uczestników szkoleń

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania

Wskaźnik

3.2.1. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty	liczba sporządzonych formularzy "Niebieskich Kart - A" pracowników oświaty wszczynających procedurę
--	---

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4.1. Wzmacnianie jakości kształcenia zawodowego i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaj działania

Wskaźnik

4.1.1. Wprowadzenie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego i ich realizacja

liczba podjętych decyzji dotyczących wprowadzenia treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do programów kształcenia zawodowego

liczba realizowanych programów

liczba osób objętych treściami programowymi